

SENTÈNCIA 16-97 DE 16 DE JULIOL DE 1997

Ponent M.I. Sr. Josep Lluís VÀZQUEZ SOTELO

ANTECEDENTS DE FET

I. RESULTANT: Que el M. Iltre. Tribunal de Corts dictà Sentència en la causa de referència, seguida per emissió de xec sense provisió de fons, amb la següent part dispositiva: "FALLEM: Que hem de condemnar i condemnem Carles B.G. com autor responsable d'un delictes major d'emissió de xec sense provisió de fons de l'article 249 del Codi Penal a la pena de TRES MESOS DE PRESÓ CONDICIONAL i pagament de les despeses processals causades. El condemnem així mateix a indemnitzar a la Societat MAUCO SA en la quantitat de 99.600.-pts amb els interessos al tipus legal des de la data del 13 de maig de 1.994. Desestimem les altres demandes presentades en concepte de responsabilitat civil per la societat MAUCO SA".

II. RESULTANT: Que contra dita Sentència s'interposà recurs de Suplicació per part de la societat MAUCO SA representada pel Lletrat Jordi SEGURA COBO, fonamentant el seu recurs en dos motius de l'article 3r del Decret regulador del recurs de Suplicació: error en la valoració de la prova i infracció de les normes relatives a la responsabilitat civil; recurs que fou admès a tràmit pel M. Iltre. Tribunal de Corts i realitzades les al·legacions oportunes de les demés parts i del Magfc. Ministeri Fiscal s'elevà la causa a aquest Tribunal Superior de Justícia, davant el que comparegueren les parts i el MINISTERI FISCAL que insistiren en les seves al·legacions de oposició al recurs, assenyalant-se dia per a celebrar la vista, que tingué lloc oportunament, quedant els autes vists per Sentència.

III. RESULTANT: Que en el tràmit de la Vista el recurrent insistí, resumidament, en les al·legacions més àmpliament realitzades en l'escrit d'interposició del recurs, sostenint que el processat Carles B.G. era

responsable del delict d'emissió de xec sense fons així com dels delictes majors tipificats en els articles 131 i 138 del Codi Penal, mentre que Ricard Daniel T.C. era autor responsable (únicament) dels referits delictes dels arts. 131 i 138 del C.P. i responsable subsidiari del delict major de lliurament de xec sense fons, sent Meritxell Fabiola T.M. responsable civil subsidiària en relació amb totes les figures delictives abans citades, malgrat el qual la Sentència no diu res sobre aquelles acusacions ni resol sobre elles sent així que el Tribunal estava obligat a realitzar algun pronunciament en algun dels sentits. En l'informe de la Vista del recurs, el recurrent insistí en aquelles argumentacions fonamentant que Carles B.G. i Ricard Daniel T.C. havien constituït la societat "TTI. SA." que era una societat fictícia, una simple aparença i instrument jurídic de cobertura d'altre negoci, d'on dimanava no solament la responsabilitat penal dels acusats sinó també la responsabilitat civil subsidiària reclamada pel recurrent.

IV. RESULTANT: Que el Mgfc. MINISTERI FISCAL impugnà el recurs al·legant en síntesi que la responsabilitat penal és personal, enterament personal, i que qui signà el xec d'autes fou l'acusat Carles B.G. mentre que Ricard Daniel T.C., malgrat ser soci d'aquell, no participà en la emissió del xec, pel que no se li podia atribuir responsabilitat civil. En quant a la responsabilitat civil subsidiària el MINISTERI FISCAL raonà que no era possible atribuir-la a Meritxell Fabiola T.M. ja que no és possible establir més responsabilitat que la que es derivi de la pròpia participació que s'ostenti en la societat, havent-se de remarcar també que no pot acordar-se la responsabilitat civil de la societat TTI SA. per quant aquella responsabilitat ja ve establerta en el judici de fallida que se li segueix, motius tots ells que conduïen a la confirmació de la Sentència. Amb arguments similars insistí la representació processal de Ricard Daniel T.C. i Meritxell Fabiola T.M., sostenint que el M. Iltre. Tribunal de Corts realitzà una correcta i encertada valoració de la prova. En quant a la responsabilitat civil es precis advertir que en totes les societats anònimes, com és el cas de la TTI SA. els socis solament comprometen la seva aportació social, no assumint més compromís patrimonial que el que es derivi d'aquella aportació, sent el capital social la garantia última dels creditors i a més abundantment el deute contret amb la querellant és anterior a la declaració de fallida, sent el judici de fallida on s'han de resoldre les qüestions sobre el pagament dels

crèdits pendents, no podent la societat querellant MAUCO SA exigir l'efectivitat del seu crèdit fora del judici concursal.

FONAMENTS DE DRET

I. CONSIDERANT: Que en quant a la pretensió del recurrent de que es condemni a Carles B.G. i a Ricard Daniel T.C. per un delictes de constitució d'una societat fictícia, constituïda per a defraudar, delictes previst en els articles 131 i 138 del C.P. andorrà (a més a més de la condemna del primer pel delictes de xec sense provisió de fons) és una qüestió que s'ha de resoldre a la llum dels següents fets que consten en la causa: a) la querellant MAUCO SA. formulà la seva querella solament pel delictes de xec sense fons (fol. 1 i 2 del sumari) en la qual es diu i es repeteix que es formula per l'indicat delictes de lliurament de xec sense fons; b) el Batlle dictà aute de processament solament pel delictes de xec sense fons (fol. 78) sense acceptar l'ampliació de la querella que en el seu escrit de 6 de juliol de 1.994 havia presentat el querellant per entendre concurrents els delictes dels articles 131 i 138 del Codi Penal (fol. 27 a 32); c) en la Comissió Rogatòria internacional lliurada per la Batllia per què el processat Carles B.G. declarés, únicament se l'informà i preguntà per l'indicat delictes de xec sense fons (fol. 73 i 97); d) l'aute de conclusió del sumari, de 25 de juny de 1.996, es refereix únicament al delictes d'emissió de xec sense provisió de fons (fol. 101); e) el judici oral, en conseqüència, s'obrí pel delictes de lliurament de xec sense provisió de fons, que fou per l'únic per que el MINISTERI FISCAL formulà qualificació acusatòria, sense incloure els delictes dels articles 131 i 138 del C.P. pels que amplià la seva querella la societat MAUCO SA.

II. CONSIDERANT: Que atenent als fets expressats en el Considerant anterior no resulta possible condemnar pels delictes dels articles 131 i 138 del C.P. al processat, tal com pretén la societat recurrent, perquè aquells fets (suposant a aquests efectes que tinguessin entitat delictiva i que es trobessin degudament provats) no foren imputats judicialment al processat, al no comprendre's en l'aute de processament dictat ni tampoc en altra resolució d'inculpació judicial, no passant tampoc al Judici Oral, l'objecte del qual quedà delimitat objectivament i subjectiva per l'aute de processament dictat, confirmat per

l'aute de conclusió del sumari. El sistema de garanties processals pròpies del "judici just" o degut procés de Llei conté, entre altres exigències, que s'hagi observat el dret fonamental a ser informat de la acusació formulada, una informació que en el sistema processal andorrà es realitza mitjançant les resolucions d'inculpació judicial (aute de processament), informació que es precis realitzar tempestivament, es a dir, en el moment processal oportú per a que el processat pugui preparar i organitzar la seva defensa. Una Sentència que condemnés (com pretén la societat recurrent) per delictes que no foren objecte de processament ni de imputació judicial equivalent seria radicalment contraria no solament al sistema acusatori sinó a aquelles exigències inderogables del "degut procés de Llei" que actualment tenen rang de drets processals constitucionalitzats (art. 10 CA). Per aquestes raons el recurs ha de decaure en quant pretén la condemna del processat pels indicats delictes pels que no fou processat ni es formà pròpiament el sumari.

III. CONSIDERANT: Que per anàlogues raons ha de decaure el recurs en quant pretén la condemna de Ricard Daniel T.C. com autor responsable dels delictes de constitució de societat fictícia creada per a defraudar (arts. 131 i 138 CP.), solament que en aquest cas els arguments que impedeixen acusar i condemnar pels indicats delictes (en el suposat que estigués provada la seva comissió) exposats en el 2n Considerant, es veuen reforçats per la circumstància de que el citat Ricard Daniel T.C. no fou processat i és quelcom molt elemental i generalment sabut que en el sistema processal penal andorrà únicament pot dirigir-se la acusació i únicament pot obrir-se el judici oral contra la persona o persones que hagin estat prèviament processades, de tal manera que la funció de garantia que desenvolupa la institució de l'Aute de processament consisteix precisament en tallar tota possibilitat de que pugui ser acusat en judici (i condemnat) un sospitós que no fou prèviament processat. El processament formal mitjançant l'aute d'aquella denominació que regula el Codi de Procediment Penal andorrà és una garantia front a les acusacions per sorpresa que un acusador particular (o popular) pugui tractar de realitzar. Aplicant aquests elementals principis (que se suposen coneguts) al cas present s'ha d'arribar necessàriament a la conclusió de que resulta del tot impossible (com pretén la recurrent) que es condemni a la persona que ell acusa de ser autor dels referits delictes sense que prèviament s'hagi dictat respecte de dita persona el corresponent Aute

de processament, fins i tot en l'hipotètic suposat que els delictes efectivament s'haguessin comès i per la persona que es pretén acusar, ja que procedint així es conculcaria el sistema acusatori de justícia penal en la seva mateixa essència (nocens, si accusatus non fueri condemnari non potest). Per aquestes raons elementals el recurs ha de ser necessàriament desestimat.

IV. CONSIDERANT: Els mateixos arguments serveixen per a desestimar el recurs en el seu darrer aspecte, consistent en pretendre la responsabilitat civil subsidiària de Meritxell Fabiola T.M., ja que no havent-se pogut establir prèviament una responsabilitat penal pels delictes que pretén la recurrent, és clar que tampoc pot parlar-se de responsabilitat civil subsidiària, la qual és sempre una responsabilitat de segon grau, que segueix a una responsabilitat directa de la persona penalment responsable.

V. CONSIDERANT: Que la desestimació íntegra del recurs comporta la imposició del pagament de les costes processals corresponents.

Vistes la Constitució, El Codi Penal, el Codi de Procediment Penal, la jurisprudència d'aplicació, així com els Usos i Costums i altres fonts del Dret del Principat d'Andorra,

La Sala Penal del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra,

DECIDIM

1.- Desestimar el recurs de Suplicació interposat per la societat MAUCO SA.

2.- Confirmar íntegrament la Sentència dictada pel M. Iltre. Tribunal de Corts de data 27 de febrer de 1.997 en la Causa de referència, la part dispositiva de la qual ha estat transcrita en el primer Resultant d'aquesta Sentència.

3.- Condemnar a la recurrent al pagament de les costes d'aquest recurs.

4.- Retornar la Causa al M. Iltre. Tribunal de Corts,
amb certificació de la present Sentència, per al seu
compliment i execució.

Així, per aquesta nostra sentència, definitivament
jutjant, ho manem i signem.